No. 165.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1847

Dieu et mon droit.

1½ C.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,50; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau der COURANT.

DONDERDAG, 22 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 Cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents ze gelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 21 Julij.

Het *Journal de la Haye* beweert, dat de brieven, zoogenaamd, uit Amsterdam en 's Hage aan de *Indépendance* en de *Observateur* geschreven zijn, en waarin in de scherpste bewoordingen over de aangelegenheden in Nederland gesproken wordt, het gevolg zijn van een vooraf beraamd stelsel van laster en logentaal, en zulks met een doel, dat geen geheim meer is voor ieder die lezen kan. Die dagbladen weten wel, zegt het *Journal*, dat zij hunne lezers misleiden, doch dit is hun hetzelfde, indien zij hun doel slechts bereiken. Het *Journal de la Haye* belooft op die brieven te zullen terugkomen, en geeft inmiddels de verzekering, dat zij noch in Nederland, noch door Nederlanders geschreven zijn.

Wij ontleenen aan de *Amsterdamsche Courant* het volgend artikel, gedagteekend:

'sGRAVENHAGE, 20 Julij. »Dezer dagen zijn onderscheidene berigten uit Suriname en ook van de Saramacca alhier aangekomen. Eene der tijdingen van de Saramacca verzekert, dat de bloei dier kolonie reeds zoodanig is toegenomen, dat men er de behoefte gevoelt aan arbeiders, en, wordt er in eenen brief bijgevoegd, dat men zich aan den gouverneur van Raders zou hebben gewend, om gouvernements-negers te bekomen, ten einde in die behoefte te voorzien.

»Wij begrijpen, dat men behoefte aan *vrije* arbeiders aldaar kan hebben; doch die vrije arbeiders moeten geene kleurlingen of negers wezen, maar alleen *blanken*. Van hieruit kunnen derhalve bekwame, nuchtere, vlijtige en gezonde boerenknechts en dergelijke daarheen gezonden worden. Dit is en de bedoeling der oorspronkelijke kolonisatie aan de Saramacca, en moet strekken, om die nog zoo jeugdige kolonie uitbreiding te geven. Men wachte zich echter zorgvuldig, van vrije kleurlingen of negers, en nog minder gouvernements-negers, dat wil zeggen slaven daarheen te brengen. De slaven kunnen gewoonlijk niet anders dan met de zweep geregeerd worden, en de vrije kleurlingen worden tegenwoordig onder de leiding van den gouverneur van Raders tot vlijtige arbeiders opgekweekt. — Veel nut zou men dus aan de Saramacca niet van hen hebben, maar mogt men thans, nu de kolonie aan de Saramacca nog in hare opkomst is, er kleurlingen aan den veldarbeid zetten, dan is het te vreezen, dat het Surinaamsche vooroordeel, dat geen blanke zich met den veldarbeid moet afgeven, en vooral niet met een kleurling, tevens aan den arbeid mag gezien worden, zonder zich te vernederen, ook aan de Saramacca veld zou winnen, en dan had de geheele kolonisatie aan de Saramacca schipbreuk geleden. Dan ware aldaar alles verloren."

Men leest in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van gisteren:

»Een brief uit Kleef, welke wij gisteren ontvingen, meldt ons, dat Verploegh met den commissaris van policie Waldeck en de Pruissische gendarmen, vandaar vertrokken is. Verploegh zou het eerst in het rijtuig gestapt zijn, daarna de commissaris van policie, die in het rijtuig een verzegeld paket vond. Deze nam de gendarmen tot getuigen, dat het paket in het rijtuig gevonden was, ten einde daarvan naderhand proces-verbaal op te maken. Verploegh moet uitgeroepen hebben, *ach! geef het terug, wilt gij mij nog verder ongelukkig maken.*

»Eergisteren namiddag, omstreeks half twee ure, werd hij per rijtuig onder sterk geleide te Nijmegen binnen gevoerd, en onmiddellijk in het huis van arrest overgebragt.

»Gisteren morgen is hij, onder geleide van den commissaris van policie en twee geregtsdienaren, per stoomboot naar deze stad vertrokken, alwaar hij ook gisteren avond doorkwam.»

Een Correspondent van het *Handelsblad* meldt, dat Govert Verploegh onder goed geleide te 's Gravenhage binnen gebragt en aldaar in het huis van arrest in voorloopige bewaring gesteld is.

De heer J. Collot d'Escury te 's Gravenhage heeft bij adres de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, dringend verzocht den titel van het nieuwe strafwetboek omtrent hoon en laster te verwerpen.

Nog hebben de heeren van Weelden, c. s., Boekhandelaren te 's Gravenhage aan de Tweede Kamer in de zitting van Zaturdag, 17 Julij, een adres ingediend, betreffende *de verantwoordelijkheid van Drukkers en Uitgevers*, voorkomende in art. 14, titel XVII, van het tweede boek van het wetboek van strafregt.

Het ontwerp gaat uit van het beginsel, dat men onregtskundig en gevaarlijk mag heeten, dat drukkers en uitgevers aansprakelijk zijn voor het werk der schrijvers, niet als medepligtigen, maar *uit eigen hoofde.*

Van daar, dat die aansprakelijkheid als eerste regel wordt op den voorgrond gesteld;

Van daar, dat drukkers en uitgevers worden gestraft niet met de straffen des medepligtigen, maar met die des hoofddaders.

Van daar, eindelijk, dat drukkers en uitgevers slechts in beperkte grenzen en onder bepaalde voorwaarde, van de op hen berustende verantwoordelijkheid kunnen *ontheven*, en van de straf *verschoond* worden.

En, Edel Mogende Heeren, strijdt nu niet eene wet, die iemand, wie het ook zij, straft voor het misdrijf van een ander, met de eerste en eenvoudigste beginselen van goddelijk en menschelijk regt? Waarom niet hier geëerbiedigd den algemeenen regel: dat ieder aansprakelijk en strafbaar is voor zijne eigene daad, de schrijver voor zijn werk, de drukker en uitgever alleen voor *misdadige deelneming* daaraan, in den gewonen zin, dien de wet aan die uitdrukking geeft? Waarom hier zoo ver afgeweken van de gewone regels en voorschriften voor medepligtigheid?

Het is waar, het ontwerp straft een uitgever *niet altijd*; het verschoont hem, in sommige gevallen, maar het legt hem, die wil ontslagen zijn van de verantwoordelijkheid voor het werk van zijnen schrijver, voorwaarden op, die niet alleen zeer willekeurig, maar bovendien zoo onuitvoerlijk en zoo geheel van hem onafhankelijk zijn, dat hij deze *zoogenaamde gunst* der wet bijna nooit als een regt zal kunnen inroepen.

Hij moet den schrijver noemen, op *de eerste aanmaning*. Maar wat, als de drukker drukt voor rekening van een boekverkooper? Wat, indien de boekverkooper uitgeeft voor rekening van een drukker en dus bij de eerste aanmaning den naam van den schrijver niet kent, en dus niet noemen kan? Wat, indien deze bepaling misbruikt wierd, niet om te doen straffen, waar geene straf mogelijk is, maar alleen om achter het geheim te komen van den naam van een schrijver, die niet bekend verlangt te zijn? Zal dan de drukker verpligt wezen òf zich te getroosten alle de onaangenaamheden eener vervolging, òf het geheim te verraden, dat hij als eerlijk man beloofd heeft te bewaren?

Hij moet den schrijver noemen *ten genoege van den regter;* wat beteekent dit? is het dus mogelijk, dat de drukker, die den schrijver of de schrijvers genoemd en geleverd heeft, toch nog verantwoordelijk, toch nog strafbaar blijft, indien de regter verkiest te verklaren, dat de schrijver niet is aangewezen *ten zijnen genoege?* en moet het dan van willekeur afhangen, of de drukker en uitgever al of niet zal verantwoordelijk zijn?

De schrijver moet in regten kunnen betrokken worden. Maar hoe kan daar de drukker of boekverkooper voor zorgen? En wat, als de schrijver het land ontvlugt: wat als hij gestorven, wat als hij krankzinnig geworden is?

Eindelijk, *de drukker en uitgever moet niet hebben gehandeld met het oogmerk om te beleedigen of om den dader daarin behulpzaam te zijn.* — Op zich zelve is dit billijk: maar men vermeent, dat, zoo als het hier wordt voorgedragen, het volstrekt onaannemelijk is: er wordt hier toch gesproken van *verschooning*, van eene *exceptie*. De vervolgde drukker zal dus moeten aantoonen, dat hij in het uitgezonderde geval verkeert: en, in strijd al weder met alle beginselen van regt en regtvaardigheid, zal moeten leveren het negatief, veelal onmogelijk te leveren, bewijs van zijne goede trouw, en zal niet, zoo als het behoorde, het bewijs voor den *dolus* berusten op den aanklager en eischer.

De ondergeteekenden zullen niet opzettelijk stilstaan bij de onbestemde definitiën van hoon en laster, die hun voorkomen de deur voor velerlei vervolgingen open te zetten, die een gepast gebruik maken van de vrijheid van schrijven moeten in den weg staan, strijdig met de vrijheden en overleveringen van Nederland. Zij willen gaarne erkennen misschien noch in staat, noch bevoegd te zijn, dit te beoordeelen, en bovendien moeten aan hen deze en al de verdere bepalingen van den voorgedragen titel als *boekhandelaren* onverschillig zijn, zoodra men zal zijn teruggekeerd tot de ware beginselen omtrent hunne verantwoordelijkheid.

De ondergeteekenden meenen alleen nog te moeten opmerken, dat dezelfde bepaling, waarover zij zich beklagen, nog eens wordt teruggevonden èn in art. 1, titel V, en in art. 6 van titel XXIII, en alzoo in het ontwerp niet minder dan drie keeren voorkomt.

En na dit alles, durven de ondergeteekenden met vertrouwen vragen, wat er in Nederland, in het vaderland van den edelen *Koster*, op den vrijen grond, waarop de boekdrukkunst is uitgevonden, gevoedsterd en hoogen luister heeft bereikt, van die kunst, wat van den boekhandel, wat van de beoefening van kunsten en wetenschappen komen moet?

Allen, zij zeggen het met ernst en nadruk, allen zullen zich zwaar belemmerd gevoelen, en ten gevolgen hiervan ten gronde gaan. Reeds nu is het bedrijf van boekhandelaar en drukker zeer gedrukt door hooge patenten, zegel- en andere regten. Wat zal het dan zijn, als de morele druk hierbij komt? Kan het anders, dan vernietiging van hunne bronnen van bestaan zijn, aan welke nogtans de verspreiding van kennis tevens verbonden is, door welke honderde huisgezinnen aan den kost komen? En zal men in gemoede, van die gevaren ingelicht, daartegen niet, nu het nog tijd is, waken? De ondergeteekenden hopen, verwachten het van de vertegenwoordigers van een vrij volk.

Waarlijk; mogten deze ontwerpen wet worden, dan wordt het boekverkoopers-bedrijf onmogelijk, omdat men den boekverkooper daardoor zedelijk dwingt, de censuur uit te oefenen over alle werken van letterkunde en staak, van kunst en wetenschap, van geest en genie, die hij drukt, uitgeeft, verkoopt en verspreidt. Maar die censuur van werken, die men veelal noch kent, noch verstaat, noch begrijpt, is onmogelijk, omdat geen uitgever er toe in staat is, en geen schrijver er zich aan onderwerpen wil.

Mogt er derhalve een oogenblik aan kunnen gedacht worden, het land met zulk eene wet te begiftigen, dan zouden de ondergeteekenden, in het belang van het vaderland en in het belang van hunnen miskenden en vernederden stand, de Staats-censuur als eene weldaad van den wetgever afsmeeken; die censuur zou ook de vrijheid dooden: zij zou vele onuitsprekelijke rampen over het land verspreiden, maar rampen niet zoo groot, als die waarmede Nederland thans bedreigd wordt; de eerlijke boekverkooper zou ten minste gerust kunnen zijn en niet bij dag en bij nacht blootgesteld wezen aan het overvallen van politie of justitie, die hem kunnen vervolgen en straffen voor daden, waaraan hij geene schuld heeft, ja die hem zelfs niet eens bekend zijn.

En waaraan mag dan toch wel die rampzalige voordragt haren oorsprong verschuldigd zijn? is het om de uitspattingen van de drukpers, waarover men in de laatste tijden met of zonder regt zich zoo zeer beklaagd heeft, tegen te gaan? Maar moet dan om het misbruik ook het regtmatig gebruik vernietigd worden? Moeten dan allen, moet gansch het land boeten voor de misdaden van sommigen? is dit billijk, is dit regtvaardig? Maar bovendien, gelooft men dan door zulke wetten die uitspattingen te zullen weren? De ondergeteekenden meenen het tegendeel; zij gelooven, dat daartoe andere middelen met beteren uitslag te beproeven zijn. Maar zeker is het, dat men, door zulke overdreven en vervolgzieke wetten, wel misschien de gemoedelijke en zedelijke schrijver tot stilzwijgen zal nopen; maar hen, die met kwade bedoelingen bezield zijn, zal men niet door deze, noch door eenige andere strafwetten afschrikken; men zal hen alleen verbitteren en verharden; men zal het vijandelijk

leger, dat men wil vernietigen, dagelijks sterker zien worden; en het kwaad dat men bestrijdt, zal slechts verergeren. De wet zal zijn als ieder slecht geneesmiddel; het zal den kranke niet genezen, het zal hem dooden.

Op deze gronden verzoeken de ondergeteekenden, dat het UEM. moge behagen, Zijne Majesteit eerbiedig te verzoeken, de bedoelde bepalingen van het ontwerp-Wetboek van Strafregt, met den boekhandel in betrekking staande, in nadere overweging te nemen.

't Welk doende, enz."

(*Volgen de onderteekeningen.*)

Men heeft opgemerkt, dat de Engelsche stoombooten, welke van Londen op Harlingen varen, van tijd tot tijd, in de laatste haven, zeer veel Rijst aanbrengen.

Wij ontleenen aan het algemeen verslag over de regerings-antwoorden op de bedenkingen der afdeelingen van de Tweede Kamer, betreffende de ontwerpen van wet over de staatsbegrooting het volgende:

Bij den aanvang van dit nader onderzoek, is in alle de afdeelingen de eenstemmige opmerking gemaakt, dat de onderwerpen, die bij de overweging dezer staatsbegrooting zijn ter sprake gebragt, blijkens de reeds gewisselde stukken, te menigvuldig zijn, dan dat alle de punten van verschil op nieuw zouden kunnen worden behandeld; en zulks des te minder, omdat men dan tot eene uitvoerigheid zoude moeten vervallen, welke met den aard eener dusdanige wisseling van denkbeelden minder strookt. — Wanneer dus op enkele of meerdere punten, reeds bij het voorloopig verslag en de memorie van beantwoording behandeld, nader zal worden teruggekomen, zoo hebben echter zeer veel leden verklaard, dat zij daarom in geenendeele willen geacht worden door de oplossingen bevredigd te zijn, welke de regering, betrekkelijk de niet op nieuw ter sprake gebragte onderwerpen heeft gegeven, maar zich bij die nadere behandeling alleen de hebben laten leiden door de gebleken behoefte tot meerdere toelichting, of door het bijzonder gewigt, hetwelk aan de betrekkelijke zaak werd gehecht.

De wijze, waarop de regering heeft gemeend de algemeene beschouwingen te moeten beantwoorden, tot welke vele leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal zich bij de aangehaalde paragrafen 1—5 van het voorloopig verslag hebben genoopt gevoeld, heeft op die leden eenen weinig aangenamen indruk gemaakt; men heeft toch daarin eenen toon van gisping en afkeuring ontwaard, die uit eene miskenning der roeping van de vertegenwoordigers des volks schijnt voort te spruiten, en althans weinig geschikt is om het gemeen overleg te bevorderen, aan hetwelk de regering zegt zoo veel gewigt te hechten. Men heeft het daarom noodig geoordeeld, kortelijk de gronden van pligtmatigheid en noodzakelijkheid te herinneren, die tot het mededeelen dier algemeene beschouwingen hebben aanleiding gegeven.

De aanspraak, bij de overbrenging der staatsbegrooting door Z. Exc. den minister van financien gehouden, bevat geene individuele beschouwing van het hoofd van het departement van financien over onderwerpen, uitsluitend tot dat departement behoorende, maar eene van regeringswege gedane mededeeling van verschillende beweegredenen, die tot vertrouwen op het staatsbestuur, op den toestand der geldmiddelen, op de materiele welvaart der ingezetenen, en daardoor op de toekomst des vaderlands moesten leiden; — derzelver onmiskenbare strekking was dienvolgens om de gunstige ontvangst en eventuele aanneming der aangeboden staatsbegrooting te bevorderen, of, zoo als de regering zich uitdrukte, het minder opwekkend tafereel der jaarlijksche uitgaven door eene meer lagchende schildering te veraangenamen.

De mededeeling van dusdanig staatsstuk is geene onverschillige zaak, die door eene eenvoudige aanneming voor kennisgeving kan worden beantwoord; het gewigt des onderwerps, de aard, de plaats, de tijd en de strekking der mededeeling vorderen integendeel de geheele belangstelling der wetgevende vergadering en eene daarvan getuigende beantwoording.

Beantwoording nu onderstelt beoordeeling; en tot zoodanige van de inzigten der regering afwijkende beoordeeling als, namens onderscheidene leden, in het voorloopig verslag is opgenomen, achten deze bevoegd en verpligt. Wanneer toch art. 122 der grondwet de *inwilliging* der staten-generaal tot de vaststelling der begrooting van uitgaven vordert, wordt daardoor ontwijfelbaar eene op gronden van overtuiging rustende inwilliging verstaan; tot de bestanddeelen nu eener dusdanige overtuiging behoort niet slechts de afgetrokkene beoordeeling der noodzakelijkheid van iedere voorgedragene uitgave, maar bovenal de overweging der vraag, of de krachten der natie op den duur het bestrijden van dusdanige uitgaven toelaten, en of het van de vroeger toegestane gelden gemaakt gebruik een volkomen vertrouwen op de toekomst regtvaardigt. Deze en andere zich daaraan hechtende vragen maken, naar het vrij algemeen gevoelen van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, veel gewigtiger voorwerpen van onderzoek en bestanddeelen des gemeenen overlegs uit, dan de vergelijkende beoordeeling der cijfers van de elkander opvolgende staatsbegrootingen.

Dan er is meer. Wat bevoegdheid toeliet en pligt vorderde, werd in de gegevene omstandigheden ook door de noodzakelijkheid geboden; en het is vooral deze overweging, die vele leden heeft bewogen, om nader op dit gewigtig onderwerp terug te komen. Deze leden toch zijn van gevoelen, dat, naar de algemeen aangenomene constitutionnele begrippen, die door onze grondwettige instellingen geenszins worden uitgesloten, de meest geschikte gelegenheid om in den boezem der wetgevende vergaderingen het vrije oordeel over den toestand des vaderlands en den algemeenen gang des staatsbestuurs te doen hooren, zich dan aanbiedt, wanneer de mondelinge beraadslagingen over het adres van antwoord op de openings-troonrede gehouden worden; de in alle constitutionnele staten gebruikelijke, uit den aard der zaak voortvloeijende, en door het staatsbelang gebodene tegenwoordigheid van de raadslieden der kroon geeft, in dusdanige bijeenkomsten aan de leden der wetgevende vergaderingen de meest eigenaardige gelegenheid, om hunne twijfelingen of afkeurende meeningen omtrent de doelmatigheid of wettigheid van regeringsdaden regtstreeks tot het hoofd van het betrokken departement van algemeen bestuur te rigten, en aan dezen de gereede aanleiding, om den gerezen twijfel oogenblikkelijk op te helderen, of de afkeurende meening door toelichting en daadzaken te wederleggen. Deze gelegenheid nu is tot dus verre voor de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal niet geboren; — want ook nadat die Kamer, daarin binnen de grenzen harer grondwettige bevoegdheid handelende, tot de openbaarheid der beraadslagingen over het adres van antwoord heeft besloten, hebben de hoofden van de verschillende departementen van algemeen bestuur zich eenparig aan het bijwonen dier vergaderingen onttrokken, en daardoor van zelve de leden der wetgeving genoodzaakt, om bij eene andere geschikte gelegenheid, in het algemeen belang des vaderlands, hunne vrije stem over den gang des staatsbestuurs en den toestand der natie te doen hooren. (*Wordt vervolgd.*)

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

STRAFREGT. — PLACET.

Vervolg der Zitting van Dingsdag 20 Julij.

De heer *Goltstein* zegt, dat de regten, waarvan men het behoud verlangt, geene buitengewone, nieuwe, of onbekende regten, maar reeds bestaande regten zijn. Het gouvernement heeft, overigens, zelf de noodzakelijkheid van het behoud dier regten erkend, door in 1842 algemeene bepalingen dienaangaande voor te dragen. Spr. wijst op een besluit van den prins-bisschop van Luik, waarbij de afkondiging verboden wordt van de bulle van den Paus van den 19 December 1772, en treedt vervolgens in wijdloopige beschouwingen ten betooge, dat het gouvernement niet langer zou mogen aarzelen om aan den wensch van een zoo groot aantal leden te voldoen.

De heer *Haersolte* spreekt in denzelfden zin.

De heer *van Heemstra* verklaart zich insgelijks voor het behouden der strafbepalingen, en bedreigt mede de regering, het geheele Tweede Boek te zullen verwerpen, indien dezelve daarin niet worden opgenomen.

De heer *de Weichs de Wenne* zegt het volgende: E.M.H.! Het was mijne bedoeling bij den aanvang dezer beraadslagingen niet, het strijdperk te betreden, ik wist dat de belangen der R. K. in Nederland, zouden behartigd worden door meer kundigen en welsprekender dan ik.

Wanneer echter door mij het woord is gevraagd, is het niet wijl ik geloof door eenige weinige woorden, eenigen invloed op den uitslag van het onderhavige ter sprake gebragt, te zullen uitoefenen, maar daarom wilde ik spreken, opdat een openbaar blijk zoude gegeven worden, hoe naauw deze zaak mij aan 't harte ligt, en ik mijn kommer voor de toekomst niet kan bedwingen. UEM. zult ligt bevroeden, het regtmatige verlangen der R. K., in deze vergadering in zoo kleine getallen vertegenwoordigd, dat hunne afgevaardigden, door hun stilzwijgen niet schijnen hunne goedkeuring te hechten aan een voorstel, ten einde in die tijden van verlichting en beschaving een *placet* te doen geboren worden, zoo in strijd met de belangen der Roomschgezinden.

En al mogen de bedoeling van UEM slechts van staatkundige strekking zijn; door R. K. zal dit nimmer op die wijze worden gadegeslagen. De meerderheid toch dezer Kamer wil de regering dwingen, in het Wetboek van strafregt bepalingen op te nemen, welke volgens het beweren dier zelfde regering niet noodzakelijk zijn tot veiligheid en rust van den staat. De regering weet, en is daarvan overtuigd, dat Roomschen niet kunnen bestaan zonder hunne betrekking tot den paus in godsdienstzaken te handhaven.

De paus toch is hun kerkelijk opperhoofd, van hem alleen kan en mag de Katholiek in zaken van godsdienst bevelen ontvangen; in zaken van staatkundigen aard blijft hij zijnen wettigen vorst onderdanig, gevende den keizer wat des keizers is, en aan God wat Gode toekomt. Het is dan ook met dankbaarheid, dat de R. K. de wijsheid en geregtigheid der regering erkennen; zij zien met dankbaarheid hunne godsdienstige vrijheid, door de grondwet gewaarborgd, van wegen de regering op den voorgrond geplaatst, wanneer nu de kamer van hare zijde niet deelt in die gevoelens, door de regering zoo vrijgevig aan den dag gelegd, dan wekt zij vermoedens van wantrouwen jegens de R. K. op; dan doet zij het voorkomen, alsof zij wilde belagen hunne godsdienstige vrijheid, afbreken hunne betrekkingen met Rome, hun eenig bestaan.

En nu zal men teregt vragen, waarom dit, wat misdreven de Roomschen, waaraan hebben zij die handelingen verdiend, vooral met het oog op de provincie, uit welke ik werd afgevaardigd, kan en mag ik mijn leedwezen niet wederhouden, en betreuren eenen twist-appel tusschen Roomschen en Protestanten te zien geworpen.

Er bestaan in Limburg reeds zoo vele redenen van o
denheid; belemmeringen van verschillenden aard zijn vo
den; zal ook nu zijn godsdienstig gevoel worden aang
zal ook Limburg, in zijne dierbaarste voorregten worde
krenkt, en hem de hand der vriendschap en verdraagzaa
niet worden geschonken.

Limburg legde de grootste verdraagzaamheid aan den
jegens hare Protestantsche broeders, met wat meerder re
zij dit van UEM. verlangen, ik hoop dat UEM. hiervan d
ken steeds geven zult, ik voor mij zal het steeds tot
pligt rekenen hiertoe mede te werken.

Ziedaar de redenen, waarom ik het woord vroeg, w
ik het ondoelmatig en onnoodig acht strafbepalingen, om
het *placet* in de straf-wetgeving op te nemen.

De heer *Luyben* verheft zich met kracht tegen de op
van de strafbepaling in het nieuwe wetboek. Waarom
Spr., zou men de katholijke geestelijkheid willen onderw
aan strafwetten, die tot niets dienen zouden dan om de
dienstvrijheid te belemmeren? Betreffende de art. 207
C. P. zegt Spr. dat zij door de dwingelandij van het Nap
tisch gezag zijn ingevoerd, die zijn ijzeren arm aan alle ge
magten heeft willen doen gevoelen. Men zou er het gouvern
willen brengen, zeide Spr. om deze maatregelen te nemen
twaalf maal honderd duizend Katholijken, die men met m
gen zou vervullen. Zoo iets zou onstaatkundig zijn. Sp
tuigt geheel zijne erkentelijkheid aan het gouvernement v
de onpartijdigheid en billijkheid, waarvan het in dit zoo
punt het bewijs geleverd heeft.

De zitting werd een kwartier uurs opgeheven.

Daarna was de heer *Nederburgh* aan het woord, en ve
de, dat hij zich tegen de aanneming van alle titels v
Tweede Boek zou verzetten, indien het gouvernement de
bepalingen tot behoud van het regt van *placet* niet in he
boek inlaschte.

De heer *de Kempenaer* zegt, dat de art 188, 189
en 191 alle vrijheid van godsdienst genoegzaam waarb
Er was een tijd, waarin men eene godsdienst als de heers
de godsdienst van den staat meende te moeten verklaren,
thans is eene gelijke vrijheid aan alle eerediensten toeg
de grondwet zelve heeft er in voorzien, dat geene gezin
in hare godsdienstoefening gestoord worde. Doch de K
behoort te waken, dat alle eerediensten zich houden b
de palen der gehoorzaamheid die zij verschuldigd zijn aan
Staat, en dat niet eene buitenlandsche mogendheid eenigen in
in ons land verkrijge.

De heer *Beerenbroek* bestrijdt met ijver de opnemin
strafbepaling van het regt van *placet*. De afgevaardigde
het woord alleen gevraagd te hebben om zijne stem aan
dit onderwerp met redenen te omkleeden.

De heer *Verwey Mejan* zegt, dat zijne rede kort zal z
het reeds aangevoerde door vorige sprekers. Echter mee
daarbij nog iets te moeten voegen. De man van den 19e e
zegt Spr., is niet de man der verloopene eeuwen, oo
men de regeringen van de Pausen der laatste eeuwen nie
die van Pius IX op ééne lijn kunnen plaatsen. Het reg
placet behoort in de middel-eeuwen te huis. Er besta
groot onderscheid tusschen het tijdvak, dat zij, die k
lezen en schrijven, bevoorregte personen waren, en het
woordig tijdvak, waarin niets aan de openbaarheid kan on
pen. De redenaar kan het begrijpen, dat men in dat
tijdvak de openbaarmaking der bullen verboden heeft,
dat verbod zou heden doelloos zijn, vermits de openbaarm
niets meer is dan een vorm, daar men de pauselijke
in alle dagbladen vindt vermeld.

Bovendien, zegt de heer *Vermey-Mejan*, Engeland, da
stitutionele land bij uitnemendheid, bezit geen *placet*, d
men daar al het moeijelijke begrepen heeft, dat er voo
Protestantsch souverein gelegen is in het doen ten uitvoer
gen van het regt van *placet*.

Bovendien, men vergunt het inkomen en bij gevolg het
van boeken onverschillig van welk land en men zou, na
vrijheid eene censuur willen oprigten. Bovendien, wanne
staat sterk wil zijn, dan moet deze zich onthouden van in
ging in kerkelijke zaken.

Het *placet* bezit voor den spreker het gewigt niet, da
ambtgenooten daaraan hechten en al ware het, dat de
bepaling dienaangaande werd verworpen, hij zou daaro
het geheele Tweede Boek verwerpen.

De heer *Mutsaers* acht zich verpligt, het woord te vo
niet als Katholijk, maar alleen als burger van den staat
gezworen heeft tot de handhaving der grondwet mede te
ken. De redenaar vraagt vooreerst, of het *placet* we
bestaat en of het overeenkomt met den geest der gron
hij meent dit onbeschroomd ontkennend te kunnen bean
den, ieder, die eenigzins bekend is met het katholici
zal de onmogelijkheid begrijpen, die er bestaat, om te be
dat de voorschriften betreffende de godsdienst van Ro
kennisse van de Katholijken worden gebragt, alvorens de
daaraan zijn zegel hebbe gehecht.

Bovendien meent de heer *Mutsaers* niet, dat het *place*
te lande nog bestaat. Daartoe is het voldoende tot aan
zelfs oorsprong op te klimmen; in de vroegere eeuwen, w
alleen de openbaarmaking der pauselijke bullen maar ze
uitoefening der godsdienst verboden, maar thans in he
stitutionele Nederland het regt van *placet* in te vo
dit schijnt hem onmogelijk toe.

Men heeft dit regt willen vinden in art 194 van de Grondw
ziet in dat artikel niets dan een toezigt (geene inmenging
de souverein behoort te houden over alle godsdiensten
onderscheid; doch dit kan nimmer eene beteekenis he
die de invoering van het regt van *placet* regtvaardigt.

Spr. zegt, dat, dewijl Kerk en Staat twee versch
magten zijn, en vermits de bevelen van Rome niets me
vatten dan zaken, het geweten betreffende, hij niet beg
dat men nog daarvoor heden ten dage zoo groot eene
kan koesteren, dat men zou willen terugkeeren tot m
gelen, die onze eeuw onwaardig zijn.

De heer *Mutsaers* herinnert aan hetgeen de zegelbew
in de Kamer der afgevaardigden in Frankrijk, in hare
van 8 Mei 1846 heeft gezegd, bij gelegenheid van de ope
making van een encyclischen brief, namelijk, dat hij
Fransche wetgeving geene pœnale sanctie kende, die zich
tegen verzette, vermits die pauselijke brief niets be
strijd met de wetten van den staat.

Men vormt zich een onjuist denkbeeld van de betrek
die tusschen de Katholijken en den Paus bestaan, en
ten dien opzigte een vooroordeel bestaat, acht Spr. hij

…matig, dat een opregt Katholijk, ten aanhoore van de …natie de verklaring aflegge, dat de Katholijken geene de …e gehoorzaamheid aan den Paus verschuldigd zijn, dan in … de godsdienst alleen betreffende.

…volgens terugkomende op de gevolgen, die het *placet* zal …en, zegt de heer *Mutsaers*, dat het *placet* niets anders …uitwerken, dan dat de gevangenissen met priesters zullen …en opgevuld, die zich gedwongen zullen zien aan eene wet …hoorzamen in strijd met de stem van hun geweten en met … priesterlijken pligt.

…e heer *Sasse van Isselt* verklaart zich insgelijks tegen de …ering van strafbepalingen ter handhaving van het regt van …et.

…e heeren *Cost Jordens*, *Faber van Riemsdijk* en *Gevers Endegeest* verklaren tegen het geheele Tweede Boek te …n stemmen, indien de bepalingen tot behoud van het …et daar niet worden ingelascht.

…e zitting wordt verdaagd tot heden morgen ten 10 ure. …ij komen op de redevoeringen van de heeren *Mutsaers* en …ben nader in het breede terug.)

Zitting van heden, 21 Julij.

…e discussiën worden voortgezet.

…e heer *Luzac* heeft in eene belangrijke rede het verlangen …e bedoelde strafbepalingen bestreden.

…. Omdat het *placet* in contradictie is met onze Grondwet; … omdat wat men wil, van middeleeuwschen oorsprong is, … ongeschikt om te keer te gaan, wat men beoogt; 3°. omdat … (in den aard en den vorm, waarin men het wil), onbekend en …eel iets nieuws is. Vooral in dat gedeelte zijner rede heeft Spr. …argument, uit de voordragt van 1827 en 1842 getrokken, bestre… Uit de processenverbaal der afdeelingen bewijst Spr., dat er …1827 een zeer groot verschil van meening heerschte en de …alingen op geene aanneming konden aanspraak maken, en … in 1812 volstrekt niet hetzelfde is gewild als thans. Zeer …n waren toen in de sectiën juist van gevoelen, dat … het verlof der Regering nimmer in onze wetgeving moest …laten, maar alleen dat, wanneer na de afkondiging blij… mogt, dat in eenig stuk gevaarlijke stellingen waren …genomen en dus ook verkondigd, dat men *dan* strafbe…ingen verlangde. Eindelijk betoogt Spr. 4°. dat het aan…end op strafbepalingen gevaarlijk is, en allen schijn van hos…iteit in zich bevat, dat het *placet* onnoodig en onwet… is en dat het verlangen en aandringen steunt op wankel…oedigheid en mistrouwen op de kracht der waarheid en ver…ing van de oude vaderlandsche spreuk: *Concordia res parvae Crescunt*, en hij vreest dat uit des te grooter aandrang, … uit de vaststelling der bepalingen *discordia* zal voortvloeijen. … Daarna voeren nog het woord de heeren: *van Twist*, *Corver …oft*, *Menso*, *Panhuys* en *Schooneveld*, allen aandringende, … de reeds bekende gronden, op de bepalingen nopens het *placet*. … De heer *Schooneveld* is bij afzending dezer aan het woord …

…es ure. Nadat nog onderscheidene sprekers het woord heb…en gevoerd heeft de minister van justitie de ziens- en handel…ijze der regering nopens het *placet* verdedigd. Daarna tot de …temming overgaande wordt titel I *verworpen* met 41 tegen 15 …emmen. De Regering vindt geene reden naar aanleiding der …houdene discussien om de deliberatien te doen voortduren en …elt dus voor dezelve voor onbepaalden tijd te verdagen, waar… wordt besloten.

GRONINGEN, 18 Julij. Heden middag is de vierde der …ekwetsten van den nacht van 18 Junij ll. overleden. …ezen was eenige dagen na de verwonding een been ge…mputeerd. Er zijn reeds acht overledenen, onmiddellijk …f aan de gevolgen der verwonding. (*H. B.*)

'S HERTOGENBOSCH, 20 Julij. De nieuwe rogge, …elke gisteren voor het eerst te dezer stede ter markt … gebragt, laat, wat hoedanigheid en prijs aangaat, …iets te wenschen overig. In de gemeente Uden is men …eeds druk met den oogst bezig, en binnen weinige …agen zal men alom hier kunnen beginnen.

In deze streken heeft men geene rampen van hagel…buijen, enz. te betreuren. Het weder is zoo groeizaam, …at de eene plant de andere, om zoo te spreken, op …et land verdringt.

Zaturdag avond hadden wij weder den dood van eenen …1jarigen jongeling, die grootendeels den kost won voor …ijne brave ouders, door het zwemmen veroorzaakt, te …etreuren, en dien zelfden avond vonden in de ge…meente St. Michiels-Gestel twee menschen, waarvan …en eene vrouw met vier kinderen nalaat, hunnen dood …in het water.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 Julij. Ll. Zaturdag heeft het hof der pairs …het vonnis uitgesproken in de zaak betreffende de mijnen …van Gouhenans; dat vonnis is door honderd twee en …achtig pairs onderteekend.

De heer Teste is veroordeeld tot ontzegging van bur…gerregten, drie jaren gevangenis en 94,000 francs boete, …benevens nog 94,000 francs te storten in de kas der …godshuizen te Parijs, bij wijze van restitutie.

De generaal Despans-Cubières tot berooving van bur…gerregten en 10,000 francs boete.

De heer Parmentier tot berooving van burgerregten …en 10,000 francs boete.

Het hof heeft bovendien alle beschuldigden veroordeeld …in de kosten van het proces, solidair voor zoo veel die …kosten betreft en te verhalen bij lijfdwang des noods ge…durende vijf jaren.

Daar het de gewoonte is, dat het hof zijne vonnis-sen uitspreekt in afwezigheid der beschuldigden, zoo waren ook de advocaten Baroche en Paillet alleen bij de uitspraak tegenwoordig. Doch de ruimte der zaal kon overigens ter naauwernood het groot aantal nieuwsgierigen bevatten.

Des avonds, onmiddellijk na het sluiten der zitting, is het vonnis op de gewone wijze aan de drie beschuldigden in de gevangenis van het Luxemburg beteekend.

— Het vonnis moet op den heer Teste een zeer hevigen druk gemaakt hebben, zoodat men zelfs vreesde voor eene hersenontsteking.

De heer Parmentier neemt het uiterlijke van onverschilligheid aan.

— De heer Teste zal naar de Conciergerie worden vervoerd, en aldaar een verblijf bewonen, gelegen juist onder de civiele kamer van het hof van Cassatie, alwaar hij gedurende drie jaren het voorzitterschap heeft bekleed.

— Men zegt, dat de generaal Cubières naar St. Louis in de Vereenigde Staten zal vertrekken, alwaar een zijner ooms, belangrijke landgoederen bezit.

— Gisteren avond heeft de generaal 10.000 francs boete en 1000 francs voor proceskosten betaald, waartoe hij was veroordeeld; hij is oogenblikkelijk in vrijheid gesteld.

— Volgens de gewoonte van de Kamer der Pairs zullen de twee fauteuils, door de heeren Teste en Cubières bezet geweest, gedurende een geheel jaar ledig staan.

— Men zegt, dat het domein de compagnie der mijnen van Gouhenans een proces zal aandoen.

— De *Constitutionnel* maakt eenige aanmerkingen over het vonnis, te kennen gevende, dat bij de roemrijke antecedenten van den generaal de Cubières, het gemis der burgerregten, dezen beschuldigde veel zwaarder treft, dan de overige.

De *National* doet uitkomen, dat de heer Teste te zwaar gestraft zou zijn, in vergelijking met den generaal Cubières.

De *Univers* laat zich daarover op deze wijze uit:

»Mogen lieden in de aanzienlijkste standen beseffen, hoe veel vernederends er gelegen is in beroofd te zijn van burgerregten, er is daarentegen eene tweede min verlichte en meer eischende meening, op welke het te vreezen is, dat het vonnis van het hof der Pairs een betreurenswaardigen invloed zal opleveren, t. w. het volk, dat zich met de zaak van Gouhenans zeer heeft bezig gehouden, en dat ze op zijne wijze en volgens zijne gewoonte heeft vergroot. Het volk zal dus in het vonnis niets anders zien, dan de geringheid van de boete en het niet veroordeelen tot gevangenisstraf. Het zal gelooven, dat men die beschuldigden heeft gespaard, omdat het aanzienlijke personen zijn."

— Het *Journal des Débats* houdt het voor zeker, dat de heer Pellapra zich reeds te Parijs zou bevinden, en zich binnen drie dagen in hechtenis zou begeven.

— Het hof van Assises van het departement der Seine vonnist thans eene secte van communistische materialisten, wier leerstellingen opmerkelijk zijn. Men kan daaruit zien tot welken trap van verbastering de denkbeelden van vooruitgang kunnen afdalen, wanneer onvoorzigtige publicisten dezelve onbekookt tot de massa's doen doordringen. Voor die rampzaligen zijn het huwelijk, de eigendom, de erfelijkheid, het koningschap, niets anders dan een overblijfsel van de oude regering; slechts een algemeene moord van de rijken kan de wereld herscheppen. »Indien gij rijk zijt, is hij die u dood slaat, geen moordenaar, hij is slechts de handlanger der geregtigheid, en hij, die u het goud ontneemt, dat gij ten koste der armen verworven hebt, is een deurwaarder Gods, die u bij lijfsdwang noodzaakt uwe schulden te betalen."

— Uit het rapport omtrent het budget van ontvangsten blijkt, dat de dienst van 1848 een nieuw te kort van 90 millioen zal voegen bij de reeds bestaande te korten van 696 millioenen.

MADRID, 13 Julij. De junta voor de verkiezingen der progressistische partij heeft, onder voorzitting van den heer Mendizabal, eene vergadering gehouden.

— Gister avond is de Infant don Francisco a Paolo met zijne dochter de Infante Josefa van deze hoofdstad naar San Sebastian vertrokken.

— De *Gazeta* bevat een Koninklijk besluit dd. 8 Julij, waarbij bepaaldelijk de grondslagen van het openbaar onderwijs geregeld worden: Het zal verdeeld zijn in de vier volgende klassen: 1e middelbaar onderwijs; 2e onderwijs der faculteiten; 3e hooger onderwijs; 4e speciaal onderwijs. Bij het besluit zijn in acht genomen de aanmerkingen voorgedragen door de commissie tot herziening van het plan van studie, van den 17 September 1845.

— Carlistische benden verontrusten de Spaansche provinciën op eene verregaande wijze, doch inzonderheid Catalonië. Zij houden de postrijtuigen en diligences aan, en belemmeren alle middelen van gemeenschap met de hoofdstad. Nu en dan wagen zij zelfs aanslagen, die, ofschoon zij niet altijd gelukken, evenwel aan de troepen der Koningin veel werks verschaffen.

Brieven van Lissabon maken gewag van eene verandering, die in het kabinet zal plaats hebben. De aanleidende oorzaak daartoe wordt niet opgegeven, maar hoogstwaarschijnlijk is Engelsche invloed hieraan niet vreemd.

ENGELAND.

LONDEN, 17 Julij. Verscheidene dagbladen hebben gesproken van een huwelijk van den Hertog van Wellington, met miss Burdett Couts. Dit gerucht schijnt thans geheel ongegrond te zijn.

— Het in kas zijnde kapitaal, zoo in spetie als in staven, in de bank van Engeland voorhanden, is in de laatst afgeloopene week weder met 310,199 £ verminderd; het bedroeg namelijk 10,086,375 £.

— In het adres van den stedelijken raad van Dublin aan den lord-luitenant van Ierland, leest men deze zinsnede:

»Zonder de intrekking der Unie, zal het dit land nimmer welgaan."

Dit is de eerste maal, dat in een adres aan den lord-luitenant op de *repeal* gezinspeeld wordt.

— Het zal niet lang duren, of het stoffelijk overschot van Daniel O'Connell zal in Engeland worden ontscheept. In het begin dezer maand had, naar men meldde, een paketboot der O. I. compagnie het lijk te Genua ingescheept om het kosteloos naar Southampton over te brengen. Van daar zal eene afzonderlijke paketboot die dierbare asch, op kosten der Katholijke vereeniging voor de lijkstatie van O'Connell, naar Dublin vervoeren. De lijkplegtigheden, die men voorbereidt, zullen den grooten man ten volle waardig zijn, en in pracht alles overtreffen wat een vorst zou hebben kunnen verwachten van de liefde van een volk, aan welks geluk en welvaart hij zijn geheele leven zou hebben besteed.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 18 Julij. De *Köln. Zeitung* bevat het verslag door den heer Camphausen aan den gemeenteraad dezer stad gedaan van de wijze, waarop hij zich heeft gekweten van de verpligtingen hem opgelegd als vertegenwoordiger des volks op den landdag der vereenigde stenden. Na een kort overzigt van de belangrijkste der behandelde vraagpunten, wenscht hij zich geluk, met de belangrijke (?) besluiten door de vergadering genomen, maar betreurt het tevens, dat de landdag het vraagstuk niet heeft behandeld betreffende de openbaarmaking zijner zittingen, en dat, aangaande den waarborg voor de persoonlijke vrijheid, welke punten door den gemeenteraad bijzonderlijk aan de zorg van den heer Camphausen waren aanbevolen geweest.

Nog gaf de Keulsche afgevaardigde de hoop te kennen dat de landdag weldra op nieuw mogt worden bijeengeroepen; hij vond voor die hoop des te meer grond, doordien er het gouvernement aan gelegen moet zijn, ten spoedigste eenige vraagpunten, die nog onbeslist gebleven zijn, opgelost te zien.

— Uit Munchen meldt men, dat de Koning van Beijeren er ten laatste in heeft toegestemd, dat het beeld van Luther in de Walhalla, of beelden-galerij van beroemde Duitschers, geplaatst worde.

— De universiteit van München telt op dit oogenblik 1500 studenten en 76 professoren, waarvan 6 voor godgeleerdheid, 10 voor de regten, 8 voor het landbouwkundig onderwijs, 22 voor de geneeskunde, 30 voor de wijsbegeerte en de letteren. Behalve de universiteiten van Weenen, Praag en Berlijn telt die van Munchen de meeste studenten.

WEENEN, 16 Julij. Sinds eenige dagen bevindt de zoogenaamde vrijhandels-apostel zich binnen de muren dezer hoofdstad. Reeds is hij door Lord Ponsomby aan den staats-kanselier en den president der algemeene hofkamer voorgesteld.

— Brieven van St. Petersburg melden, dat men in de geheele uitgestrektheid van het Russische rijk een zeer gezegenden oogst te gemoet ziet.

De *Augsb. Zeitung* noemt in een artikel, uit Zwitserland geschreven, de aanspraak door den heer v. Ochsenbein bij de opening van den landdag gehouden, zouteloos, onbeduidend, duister, zonder klem en zonder karakter. Datgene, wat effect moest maken, ligt bedolven onder een vloed van niets beduidende woorden.

Ook te Turin heeft deze aanspraak een zeer ongunstigen indruk gemaakt.

ITALIE.

ROME, 8 Julij. Men verneemt, dat de H. Vader den 4 dezer de statuten der Accademia di Lincei, welke door Z. H. Paus Gregorius XVI, zaliger gedachtenis, was opgeheven, en door Pius IX weder hersteld is, aan den Hoogleeraar Calandrelli, eersten Directeur van het Observatorium, heeft ter hand gesteld. De H. Vader heeft bij dezelve 30 leden benoemd, en de vroegere leden, aan welke grootendeels de opheffing was toe te schrijven, er als adspiranten en surnumerairen aan toegevoegd.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

BEVALLEN (17 Julij): E. C. Gerken, geb. Meurs, Z. — (18 Julij): G. J. Otte, geb. van den Berg, Z. — M. C. Meijer, geb. Hamman, Z. — S. M. Termeulen, geb. van Haselt, D. — (19 Julij): M. M. Rietberg, geb. van Rheeden, D. — G. M. C. Prins, geb. Emaus.

OVERLEDEN (16 Julij): E. Philips, wed. G. de Pain et vin Roepel, 56 j. — Servaas van der Paauw, 81 j. — (17 Julij): J. W. Haaij, Z. 50 j. — S. E. Middendorp, geb. Claasen, 35 j. — G. H. Brakke, 58 j. — A. A. Farensbach, D. 5 m. — Geesje van Woudenberg. — (20 Julij): A. Roodhuijzen, Z. 18½ j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 21 Julij.

Koffij en Suiker bij weinigen omzet, geheel onveranderd; na Rijst iets meerdere vraag zonder verhooging van prijs.

Tarwe 125, 128 ℔ b. Pools. ƒ 475, ƒ 500; 130 ℔ roode Odessa dito ƒ 485; 131 ℔ Pommer ƒ 500; 127, 128 ℔ b. Pools. ƒ 490, ƒ 495.

Rogge 117 ℔ Finsche ƒ 240, ent.; 117 ℔ Riga ƒ 240; 125 ℔ Amerik. ƒ 295; 115 Pruiss. ƒ 265; 117 ℔ Petersb. ƒ 240; 118 ℔ Riga ƒ 243, cons.

Garst 112 ℔ Deensche ƒ 220.

Haver 80 ℔ dikke ƒ 178; 70, 77 ℔ Voer ƒ 155, 164; 69 ℔ dito ƒ 152.

Boekweit 116, 119 ℔ Holsteins. ƒ 263, 275.

Koolzaad: N. Aveelz. Betuwsch 60, 59, 61. Op 9 Vaten dadelijk in Sept. en Oct. £vl. 65½. *Lijnzaad* blijft slap; Koningsb. 108 ℔ ƒ 255. Petersb. 111 ℔ ƒ 310; Odess. 111/12 ℔ ƒ 325. *Raapolie* per 6/w. ƒ $37\frac{3}{8}$; Vliegend $36\frac{3}{4}$; primo Mei ek. 37; Sept. 36½, ¾; Oct $36\frac{3}{4}$, Nov. $36\frac{3}{4}$, 7; Dec. 37. *Lijnolie* per 6/w. ƒ 32¼; Vliegend 31½. *Hennepolie* per 6/w. ƒ 34. *Raapkoeken* ƒ 74. 76. *Lijnkoeken* ƒ 10, 12.

SCHIEDAM, 20 Julij. Rogge. De handel bleef zich sedert het laatste berigt bepalen, bij voorziening der behoeften aan branderij en kleine orders voor binnenlandsche verzending: de aanvoeren waren daarentegen ruim en houders bleven verkoopgezind, zoodat de prijzen nog verder zijn teruggegaan. De volgende koersen werden meestal bij uitslijting bedongen: 141/2 ℔ Riga ƒ 240, daarna ƒ 235; 140/2 Koersche ƒ 252; 138/2 ℔ Reval ƒ 256. Ofschoon de kooplust nog niet veel is aangewakkerd, waren echter gisteren reeds de houders minder dringend en is de stemming iets beter te noemen: heden werd voor 141/2 ℔ Riga ƒ 230, ƒ 232 bedongen: puike soorten werden hooger betaald, zijnde 138/2 ℔ Reval ƒ 260; 142/2 ℔ Pernau ƒ 270 verkocht.

Gerst onderging eene niet onbeduidende prijsverlaging, nadat 124/2 ℔ Koersche à ƒ 270, ƒ 272 gedaan was, werd 122/2 ℔ dito ƒ 260, en later zelfs gelijke wigt voor ƒ 250, ƒ 252 afgegeven. Heden is bij partij 122/2 ℔ Koersche ƒ 240 verhandeld; tot dezen prijs bleven koopers over.

Moutwijn is den 16 dezer op ƒ 19 teruggegaan, tot dien prijs kwamen meer orders uit en was den 17 dezer en gisteren veel handel. Heden kwam de markt weder op ƒ 19½, en ofschoon de vraag niet zeer levendig was, waren echter weinig pressante verkoopers.

Jenever, het Nederl. Vat, zonder Fust, ƒ 23.00 } Zonder de
Amst. Proef. het Ned. » » » » 24.25 } belasting.

De aan-, uit- en doorvoer van levensmiddelen te Amsterdam, van 12 tot en met 17 Julij, zijn geweest als volgt:

Aanvoer:

Rogge L. 903, 27 M. — Tarwe L. 53. — Garst L. 102. — Boekweit L. 132. 1 M. — Boonen L. 41. Erwten L. 9, 2 M. — Rijst 37,329 ℔. — Gort 80 ℔. — Meel 164 ℔. — Gepelde Garst 88 ℔.

Doorvoer ter Zee:

Rogge 69 M. — Erwten 1 M.

Doorvoer langs den Rijn:

Rogge L. 176, 14 M.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

20 JULIJ.			gebl.	21 JULIJ 4½ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	$57\frac{15}{16}$	$57\frac{15}{16}$	à	$57\frac{15}{16}$	$57\frac{7}{8}$
Dito Dito	3	»	$70\frac{1}{8}$	$70\frac{1}{8}$	»		
Dito Dito op resc.	3	»		$70\frac{1}{16}$	»	$70\frac{1}{8}$	$70\frac{1}{16}$
Dito Dito	4	»	$90\frac{5}{16}$	$90\frac{1}{8}$	»	$90\frac{5}{16}$	$90\frac{1}{8}$
O. I. Leening	4	»	$90\frac{1}{8}$	90	»		
Amortis. Syndic.	4½	»			»		
Dito Dito	3½	»	$88\frac{3}{4}$		»		
Handel-Maatschappij	4½	»	$170\frac{1}{8}$	$170\frac{1}{8}$	»	$170\frac{1}{4}$	
Haarlemmermeer	5	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»			»		
Aand. Holl. S. M.		»		$107\frac{7}{8}$	»	108	$107\frac{3}{4}$
BELGIE	4½	»			»		
Dito	2½	»			»		
Dito bij Rotschild	2½	»		50	»		
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	$17\frac{11}{16}$	$17\frac{7}{8}$	»	18	18
Dito bij Dito onb. £t.	5	»	$17\frac{1}{2}$	$16\frac{7}{8}$	»	$17\frac{5}{8}$	
Dito	3	»			»		
Dito Binnenl. à 6 m.	3	»	$26\frac{3}{4}$	$26\frac{11}{16}$	»	$26\frac{15}{16}$	$26\frac{3}{4}$
Coupons Ardoins		»	$14\frac{5}{8}$	$14\frac{3}{8}$	»	$14\frac{5}{8}$	
Passive		»	$4\frac{7}{8}$		»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest.		»			»		
PORTUGAL, te Londen	3	»	34	$34\frac{3}{8}$	»		
Dito Dito	4	»	$34\frac{5}{16}$	$34\frac{1}{4}$	»	$34\frac{1}{2}$	$34\frac{7}{16}$
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»			»		
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5	»	$106\frac{5}{8}$	$106\frac{1}{2}$	»	$106\frac{5}{8}$	
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	$104\frac{7}{8}$	105	»		
Ct. b. H. 1831 en 1833	5	»	$97\frac{3}{4}$		»		
Dito bij Hope	4	»	$91\frac{1}{8}$	$91\frac{1}{8}$	»	$91\frac{1}{8}$	
Dito bij Stieglitz en C°.	5	»	$90\frac{7}{8}$	91	»	$91\frac{1}{16}$	
Cert. te Hamburg	5	»		$101\frac{7}{8}$	»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van Dito	6	»	72	72	»		
POLEN, Certific.	4	»			»		
Dito Aand. met Loten fl 300		ƒ			»		
Dito Dito fl 500		»	143	$143\frac{1}{4}$	»	$143\frac{1}{2}$	
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën					»		

Oostenrijk, Met. 5 pCt. $104\frac{3}{4}$; dito 2½ pCt. $54\frac{1}{16}$, ⅛; Napels, Cert. bij L. & B. 93, $\frac{1}{16}$; Mexico 19¼, $\frac{9}{16}$; Ecuador $2\frac{11}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening 3, ¼ pCt., Prolong. 2½, ¼ pCt. Wissel-Disconto 4 pCt.

ANTWERPEN, 19 Julij. Kerkelijke Staat. Oblig. 1832 à 1837 5 pCt. 100. Certific. 1844, 5 pCt. $96\frac{3}{4}$.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 35¼; Zigt dito $35\frac{3}{8}$; 2/m. Londen 11 92½; Zigt Londen 12.02½; 3/m. Lisbon. 42½; 3/m. Porto 43¼; 2/m Petersb. 1.89½.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

Columbiaansche Obligatiën. — De heer W. Parish Robertson, Consul-Generaal van Ecuador te Londen, heeft in dato 10 dezer aan het Comité gemeld, dat Z. Exc. de President der Republiek hem met de laatste Paket heeft geschreven:

»Al hetgene gij mij voorstelt met betrekking tot eene »regeling der schuld van Ecuador, zal bij de aanstaande »Zitting der Wetgevende Kamers door mij worden benut»tigd, ter verkrijging van de daartoe vereischte magtiging."

Den 30sten Junij laatstleden, heeft blijkens kennisgeving van de Directeuren van het Kantoor van Administratie van geconsolideerde Renten, ten laste het Koningrijk Napels, te Napels wederom plaats gehad de Loting tot overgang van een gedeelte der 5 pCts inschrijvingen in 4 pCts. of wel tot Aflossing a pari, ter keuze van de Houders, en wel tot een bedrag van 59,853 Napelsche Ducaten Rente; bij deze Loting is eene som van 3000 Ducaten Rente, zijnde 60,000 Ducaten Kapitaal, en alzoo 264,000 Lires Kapitaal, staande ter name van Heeren bewaarders van dit Kantoor van Administratie, Uitgeloot, waarvan dan het gevolg is, dat een daarmede gelijkstaand getal Certificaten dezer Administratie insgelijks heeft moeten worden Uitgeloot; deze Loting dan ook door en ten overstaan van den Heer Notaris Mr. J. Commelin geschied zijnde, is de uitslag geweest, eerstelijk: de Uitloting van 5 Stuks Certificaten, ieder groot D. 500 of L. 2200, makende te zamen. . . . . L. 11,000
en verv. van 253 St., ieder gr. L. 1000 is . „ 253,000
In alles . . L. 264,000

Van de Eerste Soort:
N°. 27, 44, 89, 117, 192;
En van de Laatste Soort:

N°.	171	2628	5990	8282	11646	12978	14520
	496	2732	6091	8402	11658	12987	14551
	536	2839	6132	8437	11659	12989	14642
	599	2842	6178	8631	11689	12997	14646
	668	2858	6179	8643	11721	13017	14762
	738	2949	6390	8709	11861	13052	14772
	867	3105	6418	8769	11952	13123	14832
	893	3117	6454	8776	11966	13133	14860
	975	3155	6492	8889	11996	13180	14937
	1001	3320	6607	9385	12044	13191	14959
	1047	3404	6687	9466	12046	13226	14994
	1073	3415	6702	9578	12098	13231	14998
	1095	3458	6741	9596	12138	13319	15080
	1184	3650	6806	9817	12151	13373	15101
	1217	3700	6848	9852	12158	13435	15112
	1328	3794	6903	9883	12270	13462	15156
	1454	3857	6980	9913	12286	13472	15217
	1477	3919	7042	10185	12317	13625	15234
	1567	3973	7318	10325	12365	13637	15256
	1620	4140	7345	10329	12368	13674	15258
	1625	4271	7460	10506	12392	13701	15377
	1668	4302	7575	10547	12401	13731	15445
	1709	4360	7729	10550	12495	13751	15456
	1723	4382	7855	10558	12519	13994	15498
	1829	4532	7874	10613	12536	14094	15534
	1893	4567	7917	10647	12544	14120	15547
	1954	4618	7967	10706	12601	14154	15580
	2145	4068	7986	10782	12617	14181	15699
	2176	4883	8045	10787	12645	14193	15809
	2193	4894	8073	10801	12718	14204	15817
	2198	4919	8102	10808	12746	14283	15941
	2201	4921	8125	10977	12826	14286	15972
	2231	5774	8144	11292	12833	14313	15993
	2322	5798	8222	11395	12895	14383	16071
	2551	5921	8225	11512	12909	14455	16155
	2563	5976	8261	11578	12976	14488	16212
	2567						

Wordende alzoo de houders dier uitgelote certificaten bij deze opgeroepen en verzocht, zich vóór of op den 9 Augustus aanstaande, schriftelijk te verklaren of zij verkiezen deze hunne uitgelote certifikaten in nieuwe 4 pCt. rente, ingegaan 1 Julij, bij dit administratie-kantoor uit te geven, verwisseld te hebben, te weten, die groot L. 2200 tegen 2 à L. 1000 en de aflossing van L. 200 en die van L. 1000 tegen certificaten van gelijke somma, dan wel of zij de aflossing à pari tot den wisselcours zoo als dezelve van Napels aan deze administratie zal geremitteerd worden, verkiezen te ontvangen. En vermits deze verklaring voor ultimo Augustus te Napels moet overgebragt zijn, zoo zal het daarvoor gehouden worden, dat degenen, die op den bepaalden tijd (9 Augustus) aan het administratie-kantoor, Kerkstraat, bij de Vijzelstraat, geene schriftelijke opgave gedaan hebben, de conversie in 4 pCt. certificaten verlangen, en geene aflossing begeeren, dan voor zoo verre zulks bij de stukken van D. 500 noodzakelijk is.

Voor ieder 4 pCts. Certificaat, voorzien van d… dige Coupons, zal aan deze Administratie worden … 50 Ct., benevens ƒ 2.07 voor het zegel.

Ingeval van aflossing houden de renten op sedert … dezes jaars, en zal na ontvangst van Remisen na… adverteerd worden, met hoeveel Hollandsch Coura… (onder korting van ½ pCt. provisie) ieder Certifica… L. 1000 zal betaald worden, en de fractie van L… in proportie.

Voorts wordt herhaald het verzoek aan de houde… bij de vorige Lotingen uitgetrokken, Certificaten, … zoo verre die nog niet opgekomen zijn, de voo… gereed liggende gelden of 4 pCts. Certificaten te on… gen of verwisselen, *en zulks ter voorkoming h… schade.*

ADVERTENTIEN.

Men vraagt in eene Kostschool in de pro… Noord-Braband een' **SECONDANT**, van de … Godsdienst, de Fransche taal vlug en zuiver sprek… en in staat grondig onderwijs in die taal te geven… onderwijs is, behalve kost en inwoning, ƒ 250, me… zich naar gelang der bekwaamheden nog aanmer… vermeerderen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen op *franco* … vragen, onder Lett. *N.*, aan het Postkantoor te Eindh…

Een **ONDERMEESTER** van den derden … van de R. K. Godsdienst, bekend met de leerwijz… Prinsen, in staat de Fransche taal te onderwijzen… de beste getuigschriften kunnende overleggen, zag… gaarne in N. Braband geplaatst. Adres met *franco* … ven onder Lett. C., bij den Boekhandelaar J. W… LEEUWEN, op de Breedestraat, te *Leyden.*

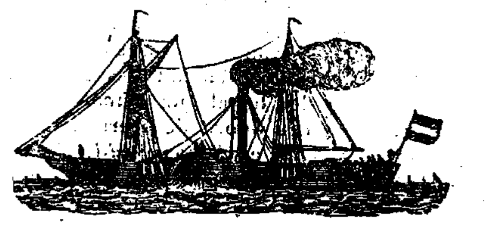

SNELVARENDE STOOMJAG…
JAN VAN ARKEL.

ZOMERDIENST.

Dagelijks vertrek, uitgezonderd des Zondags.

Van 's HERTOGENBOSCH naar SCHIEDAM.		Van SCHIEDAM naar 's HERTOGENBOSCH.	
's morgens ten	6 ure.	's middags ten	12½
Van *Gorinchem.*	8 „	Van *Rotterdam* c^a.	1
„ *Dordrecht.*	9¼ „	„ *Dordrecht.*	2½
„ *Rotterdam.*	11 „	„ *Gorinchem.*	4

In Directe correspondentie van *Gorinchem* op *Utr…* om van dáár per Spoortrein te *Amsterdam* vóór Be… tijd te arriveren.

Insgelijks is er bij aankomst te *Rotterdam* een dade… vertrek per Omnibus naar den Spoortrein, die … Beurstijd te *Amsterdam* is.

Bij aankomst van den Spoortrein, welke des mor… ten 8 ure van *Amsterdam* en ten 10 ure 3 minuten … *'s Haje* vertrekt, staat er te *Schiedam* en te *Rotter…* eene Omnibus in gereedheid, om de reizigers aan … Boot te bezorgen.

Alle nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de … ren Agenten:

J. H. NIEUWENHUYZEN, te *'s Hertogenbosch.*
W. VAN OOSTERWIJK, . „ *Gorinchem.*
H. W. MAST, ... „ *Dordrecht.*
P. VAN BINSBERGEN, . . „ *Rotterdam, Boom…*
H. M. KLUIT, ... „ *Schiedam,*

alsmede ten kantore der Directie te *'s Hertogenbos…* op de verschillende kantoren van den Heer J. P. KOB… en bij den Heer HOLTERMAN, te *Utrecht.*
Aanlegplaats te *Rotterdam*, Boompjes. Einde der Leuveha…

AFVAART-UREN
VAN DE STOOMBOOT
DE STAD VLISSINGE…
Van **VLISSINGEN** op **ANTWERPEN**
en tusschenliggende plaatsen, als:
NEUZEN, HOEDEKENSKERKE. WALSOORDE…
BATH en LILLO.

Julij 1847.

Van *VLISSINGEN.*			Van *ANTWERPEN.*	
Dingsdag 20,	's morg.	6 u.	Woensdag 21,	's morg. 1…
Zondag 25,	„	8 „	Maandag 26,	midd.
Dingsdag 27,	„	10 „	Woensdag 28,	„

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitg…